

แบบฟอร์มแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง “ทำสหกิจศึกษาอย่างไร.....ให้สำเร็จ”

(รายวิชาสหกิจศึกษาทางการบริหารธุรกิจ รหัสวิชา 3504802)

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ

ชื่อผู้ส่งผลงาน / รายชื่อคณะทำงาน

- 1) อาจารย์วัชรภรณ์ อารีรัตนศักดิ์
- 2) อาจารย์อมรรัตน์ ศรีวิโรจน์
- 3) อาจารย์ ดร.สุภัญชลี อันไชย
- 4) อาจารย์ ดร.วันธนา สานุสิทธิ์
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดารัตน์ เหมือนเดชา

สังกัด/หน่วยงาน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ คณะวิทยาการจัดการ

- 1) ประเภทการจัดการความรู้ ด้านการเรียนการสอน
- 2) ประเภทการจัดการความรู้ ด้านงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- 3) ประเภทการจัดการความรู้ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
- 4) ประเภทการจัดการความรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 5) ประเภทการจัดการความรู้ ด้านการพัฒนากระบวนการทำงาน

1.บทสรุปโครงการ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ จากผลการดำเนินงานของหลักสูตร ได้ดำเนินการสหกิจศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 โดยมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการสร้างการรับรู้ ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ เตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาแต่ละชั้นปี และการคัดเลือกนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 4 โดยจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และอาจารย์นิเทศงานดูแลนักศึกษาระหว่างปฏิบัติงาน นำเสนอโครงการ จนกระทั่งประกวดโครงการ ส่งผลให้หลักสูตรมีผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2561-2564 โดยมีนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.61, 64.00, 90.90 และ 100 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีโครงการสหกิจศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกระดับมหาวิทยาลัย และเข้าร่วมนำเสนอโครงการสหกิจศึกษาดีเด่นระดับเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างต่อเนื่องทุกปี การศึกษา จากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษามีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน จากความร่วมมือของสถานประกอบการที่มีความหลากหลายทั้งภาครัฐ และเอกชน นอกจากนี้สถานประกอบการหลายแห่งยังเป็น

แหล่งศึกษาดูงานเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการจัดการบริการแก่นักศึกษาและอาจารย์ในหลักสูตร ส่งผลให้หลักสูตรสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

สหกิจศึกษา เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในองค์กรผู้ใช้บัณฑิตอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ ที่ให้ความร่วมมือเพื่อนักศึกษาจะได้มีโอกาสสร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพที่เป็นความต้องการของสถานประกอบการ อันจะส่งผลให้บัณฑิตมีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ตลอดเวลา โดยนักศึกษามีการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ จำนวนไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ซึ่งสถานประกอบการจะเข้ามาบริหารจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ ให้ความร่วมมือแบบเต็มเวลา ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นเสมือนพนักงานปฏิบัติงานชั่วคราวในสถานประกอบการ โดยอาจได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ หรือค่าตอบแทนอื่นตามความเหมาะสม จากองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา ภาคใต้ตอนล่าง, ออนไลน์) โดยงานที่นักศึกษาต้องปฏิบัติต้องตรงกับสาขาวิชาชีพ และเน้นการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์จริง (Work-Based Learning) หลักสูตรของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงเน้นนักศึกษาได้ทำโครงการพิเศษ (Project) ที่มีประโยชน์ต่อสถานประกอบการ เช่น การปรับปรุง การเพิ่มประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาของกระบวนการทำงาน (คู่มือการจัดทำรายงานคุณภาพสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2565 : 2)

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ ได้นำสหกิจศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ (ปรับปรุง พ.ศ. 2558) โดยกำหนดให้รายวิชาสหกิจศึกษาทางการบริหารธุรกิจเป็นรายวิชาที่มีการบูรณาการการเรียนการสอน โดยจัดให้นักศึกษาปฏิบัติงานในสถานประกอบการเสมือนพนักงานชั่วคราวเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 4 จัดทำโครงการที่มีการพัฒนาร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์ และนักศึกษา ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันตามหลักการพื้นฐานตัวชี้วัดพันธกิจสัมพันธ์ 4 ด้าน คือ ร่วมคิด ร่วมทำ (Partnership) เกิดประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit) ใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarship and Knowledge Sharing) และเกิดผลกระทบที่ดีต่อสังคม (Positive Social Impact)

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อค้นหาวิธีการดำเนินงานสหกิจศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตร
- 2) เพื่อเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์และศักยภาพในการทำงานจริงแก่นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาอย่างเป็นระบบ

4. เป้าหมายของโครงการ

- 1) หลักสูตรมีวิธีการดำเนินงานสหกิจศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตร
- 2) นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อสถานประกอบการ

5. การดำเนินการโครงการตามหลัก PDCA

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษา โดยมีกระบวนการดังนี้

1) ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อวางแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษา จากการวิเคราะห์พบว่า อาจารย์ในหลักสูตรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกิจศึกษา (ผ่านการอบรมคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา) และได้ข้อสรุปร่วมกันว่า การดำเนินงานสหกิจศึกษาจะต้องเริ่มต้นจากตัวอาจารย์ที่มีความเชื่อร่วมกันว่าสหกิจศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักศึกษา “รู้ตน รู้คน รู้งาน” โดยกำหนดแนวคิดการดำเนินงานสหกิจให้แนวปฏิบัติของหลักสูตรเป็น “วัฒนธรรมสหกิจศึกษา SBM”

2) กำหนดกระบวนการดำเนินงาน “วัฒนธรรมสหกิจศึกษา SBM” ดังนี้

- แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปรึกษาประจำกลุ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 กำหนดให้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาตลอด 4 ปี โดยจะเป็นผู้รับผิดของรายวิชาการเตรียมประสบการณ์ภาคสนามทางการบริหารธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และรายวิชาสหกิจศึกษาทางการบริหารธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 4

- ออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะนักศึกษาระหว่างเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาให้เหมาะสมแต่ละชั้นปี (นอกเหนือจากศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาบูรณาการกับการทำงานจัดให้) ดังนี้

ชั้นปี	วัตถุประสงค์	ประเด็น
1	สร้างความรู้ความเข้าใจ	การเรียนรู้ในหลักสูตร การร่วมกิจกรรม การฝึกงาน และการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
2	เตรียมความพร้อม	ความรู้/ทักษะด้านการบริการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร Service Excellence
3	เตรียมความพร้อม สร้างความมั่นใจ	ความรู้/ทักษะด้านการปฏิบัติงาน กิจกรรมเตรียมความพร้อมของหลักสูตร Service Excellence และกิจกรรมเตรียมความพร้อมของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษากับการทำงาน กำหนดทางเลือก
4	ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ และมีความสุข	แต่งตั้งทีมอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการอาจารย์ (5 ท่าน) และอาจารย์นิเทศ (2 ท่าน) นำเสนอโครงการคุณภาพ SBM Show & Share

● ประเมินผลการปฏิบัติงานจากการสะท้อนคิดจากนักศึกษา ความพึงพอใจของสถานประกอบการ โครงการคุณภาพ การสังเกตพฤติกรรมจากการเรียนและการดำเนินกิจกรรมในภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 4 รายวิชาสัมมนาเหตุการณ์ปัจจุบันทางการจัดการธุรกิจบริการ ผ่านกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นผู้จัดโครงการ (Project Manager) กิจกรรม/โครงการของหลักสูตร

3) จากกระบวนการดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการได้ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหา หาวิธีแก้ไขทำให้เกิดโครงการคุณภาพแก่สถานประกอบการ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเกิดโครงการคุณภาพ และมีสัดส่วนที่มากกว่าหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาอื่นๆ ของคณะวิทยาการจัดการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

สรุปผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ปีการศึกษา	2561	2562	2563	2564
ร้อยละของนักศึกษาสหกิจศึกษา	44.61	64.00	90.90	100
โครงการคุณภาพ	12	13	7	6
โครงการที่ได้รับรางวัลระดับมหาวิทยาลัย	6	6	6	6
โครงการที่ร่วมประกวดระดับเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง	2	2	2	1
โครงการที่ได้รับรางวัลระดับเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง	-	2	1	***

นอกจากนี้หลักสูตรยังได้รับรางวัลอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการสหกิจศึกษาดีเด่นในปีการศึกษา 2561, 2562 และ 2563

อย่างไรก็ตามหลักสูตรพบว่า ในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษายังมีประเด็นที่หลักสูตรต้องปรับปรุงหลายประการได้แก่

- ควรเตรียมความพร้อมนักศึกษาด้าน Soft Skill เช่น การปรับ Mindset และ Creative Thinking

- ลักษณะงานของสถานประกอบการบางแห่งไม่เอื้อต่อการทำโครงการ การหลักสูตรควรออกแบบให้นักศึกษาทำรายงานปฏิบัติงานคุณภาพแทนโครงการ

6. ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

จากการดำเนินงานตามกระบวนการสหกิจศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ ส่งผลให้หลักสูตรสามารถกระบวนการดังกล่าวในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ในหลายองค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การรับนักศึกษา และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา และการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 การวางระบบผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน และการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ผลการดำเนินงานดังกล่าว หลักสูตรพบว่า การดำเนินงานสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้นักศึกษามีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน จากความร่วมมือของสถานประกอบการที่มีความหลากหลายทั้งภาครัฐ และเอกชน นอกจากนี้สถานประกอบการหลายแห่งยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการจัดการบริการแก่นักศึกษา และอาจารย์ในหลักสูตร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนของหลักสูตร

7. ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จ

ผลสำเร็จของการดำเนินงานสหกิจศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ เกิดจากปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

ปัจจัยภายใน

- 1) ทักษะที่ดีของอาจารย์ในหลักสูตรที่มีต่อสหกิจศึกษา
- 2) ความรู้ความเข้าใจของอาจารย์และนักศึกษาในเรื่องสหกิจศึกษา
- 3) การวางแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดเป้าหมายที่ให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา
- 4) ความสามัคคีของอาจารย์ในหลักสูตร
- 5) ความมุ่งมั่น และตั้งใจของนักศึกษา

ปัจจัยภายนอก

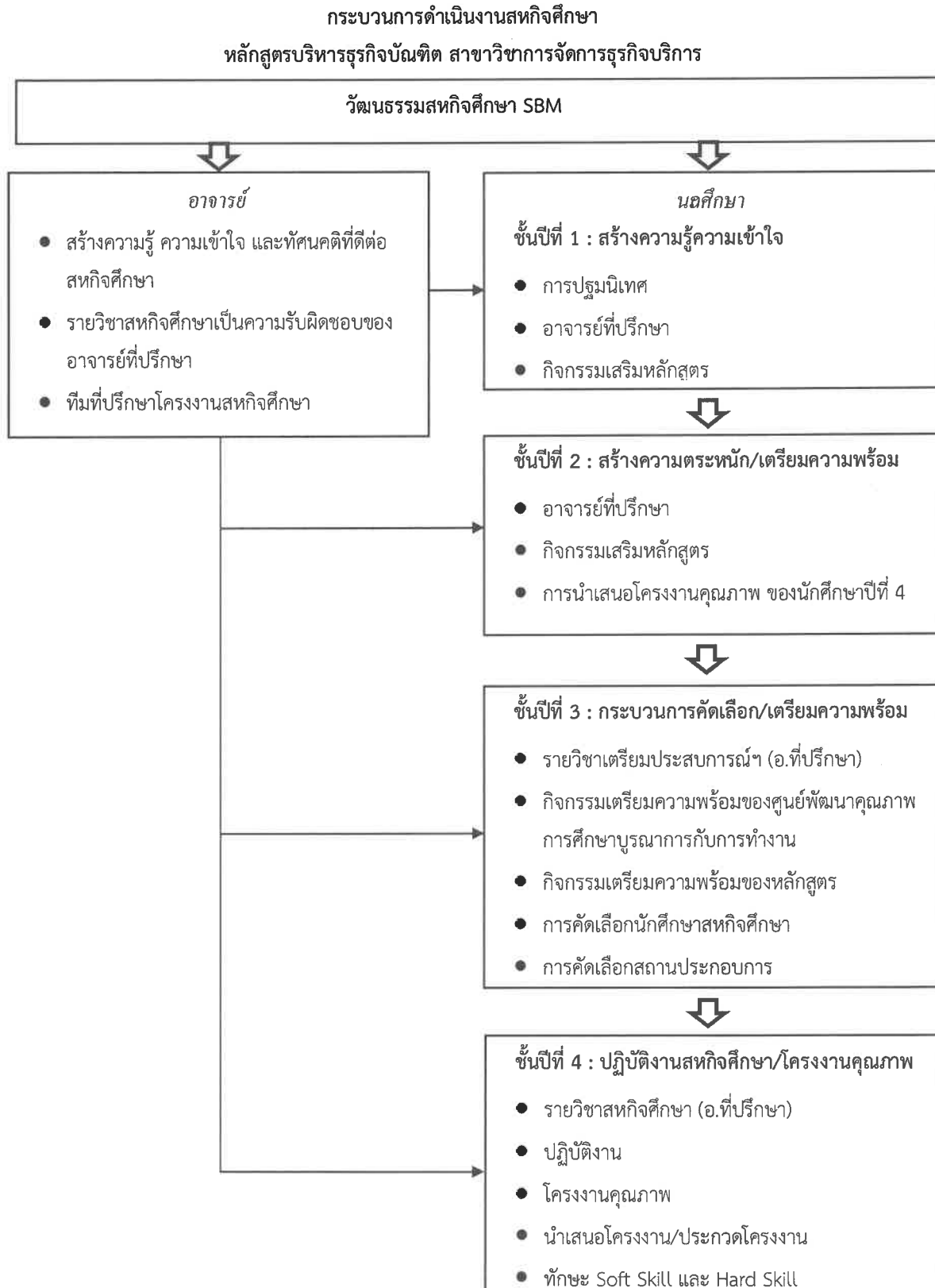
- 1) ความร่วมมือจากสถานประกอบการในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
- 2) การสนับสนุนจากผู้บริหารในระดับคณะ และมหาวิทยาลัย

8. แนวทางที่พัฒนาในอนาคต

การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนแบบ CWIE ในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร

9. มาตรฐานระบบงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี

หลักสูตรได้กำหนดระบบ/กลไกการส่งเสริมการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว ดังนี้

10. ภาคผนวก

แจ้ง...นักศึกษาชั้นหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ
ที่ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2564 ทุกๆ

กิจกรรม "SBM Show and Share"
 วันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2564 (08.15 - 12.00 น.)
 อบรม Online (โปรแกรม Zoom)

PowerPoint / Canva ระยะเวลา: 10-15 นาที เวลาพักไม่เกิน 10 นาที

วัตถุประสงค์การจัดอบรมในครั้งนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงโครงการ (Project) (7 นาที)
 2. สรุปผลการทำงานในสหกิจศึกษา

- ชั้น 30/30.2 ชื่อเจ้าของอาชีพ
- ปัญหาที่ค้นพบจากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
- ได้ทราบประเด็น / ข้อสังเกต
- สาขาทบทวน / ฝาก VDO

3. ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และนำเสนอ

ภาควิชาการศึกษานักศึกษา

 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป/ศูนย์บริการวิชาการ/ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร
 วิทยาลัยการอาชีพ สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์
 กิจกรรม "SBM Show and Share"
 วันที่ 15 พฤศจิกายน 2564 เวลา 08.15 - 12.00 น.

ร.น.	รหัสประจำตัว	ชื่อ - สกุล	สาขา/คณะ	ชั้นปี
1	610504020	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
2	610504019	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
3	610504051	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
4	610504014	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
5	610504012	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
6	610504022	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
7	610504021	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
8	610504020	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
9	610504018	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
10	610504017	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
11	610504016	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
12	610504015	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
13	610504014	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
14	610504013	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
15	610504012	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1
16	610504011	นางสาวกานทิยา รังสรรค์	สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์	ชั้นปีที่ 1

